Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси ◆ TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 1997 йил 17 сентябрь, чоршанба • № 74 (10.953) • Эркин нархда сотилади

ДУНЁВИЙ ТИНЧЛИК САРИ ҚЎЙИЛГАН ЯНА БИР ОДИМ

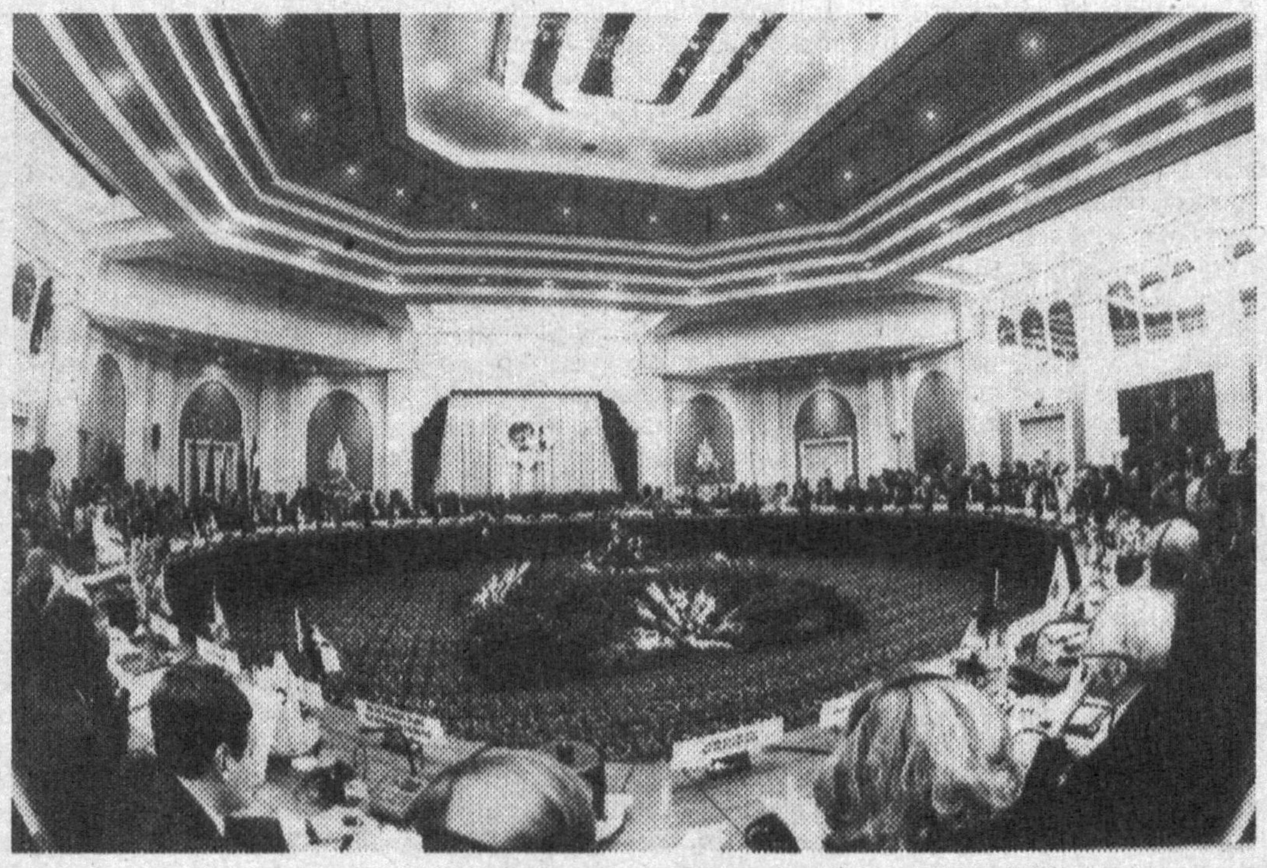

15 сентябрь куни Тошкентда «Марказий Осиё — ядро қуролидан холи зона» мавзуидаги халқаро конференция бошланди. Унда 56 давлат ва 16 халқаро ташкилотдан вакиллар иштирок этмоқда.

БМТ, Европа Иттифоқи, «Ядро клуби», Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти (ЕХҲТ), Ислом конференцияси ташкилоти (ИКТ), Шимолий Атлантика ҳарбий блоки (НАТО), Атом энергияси бўйича халқаро агентлик (МАГАТЭ), Лотин Американинг ядро қуролини тақиқлаш бўйича агентлик (ОПАНАЛ) шулар жумласидандир.

Конференцияни Ўзбекистон ташқи ишлар вазири Абдулазиз Комилов очди.

Конференцияда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Мамлакатимиз мустақилликка эришган дастлабки йилларданоқ республика раҳбарияти кўпгина иқтисодий ва ижтимоий муаммолар билан бир қаторда хавфсизликни таъминлаш масаласига ҳам алоҳида эътибор қаратиб келмоқда.

Миллий ва минтақавий хавфсизлик масалалари дунёвий тинчликка эришишда муҳим аҳамият касб этади. Шуни ҳисобга олсак, асосий диққат-эътибор, аввало, минтақада ядро қуролини тарқатмаслик ва экологик муаммоларни бартараф қилишга қаратилмоғи лозим экани аён бўлади. Бу хусусда, Президент Ислом Каримов БМТ Бош ассамблеясининг 48-сессиясида нутқ сўзлаб, Марказий Осиёни ядро қуролидан холи зонага айлантириш тўғрисидаги ташаббусни илгари сурган эди. Бугунги кунда ўша ташаббус ўзининг амалий инъикосини топмоқда.

Маълумки, ядро қуролидан холи зоналарни вужудга келтириш ғояси илк бор БМТнинг 1975 йилда қабул қилинган резолюциясида қайд этилган эди. Бугунга келиб, бундай зоналарнинг сони тўрттага етди. Жанубий Осиё, Лотин Америкаси, Африка ва Антарктикадан иборат ушбу зоналар бир юз ўндан ортиқ мамлакатни ўз ичига олади. Бу зоналар ядровий қуролланиш пойгасига қарши ҳудудий тўсиқлар яратиш, бутун дунёда ялпи тинчликни сақлаш, қолаверса, мамлакатлар ўртасида ўзаро ишонч ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Анжуманда БМТ Бош котибининг ўринбосари В. Петровский БМТ Бош котиби К. Аннанинг конференция иштирокчилари номига йўллаган мактубини ўқиб эшиттирди. «Ядро қуролидан холи бўлган янги зоналарнинг вужудга келиши минтақавий хавфсизликни таъминлашга хизмат қилиб, ядро қуролини тарқатмаслик ва қуролсизланиш ҳаракатини қўллаб-қувватлаш йўлидаги муҳим қадам бўлади», дейилади жумладан, мактубда. Шунингдек, конференциянинг очилиш қисмида Ислом конференцияси ташкилоти бош котибининг ўринбосари Иброҳим Солиҳ Бакр, Европа Иттифоқи вакили — Голландия Ташқи ишлар вазирлиги ядровий муаммолар ва ядро қуролини тарқатмаслик бўлими бошлиғининг ўринбосари Паул Уилке сўзга чиқиб, ушбу икки ташкилот Марказий Осиё мамлакатларининг минтақани ядро қуролидан холи зонага айлантириш борасидаги ташаббусини қўллаб-қуватлашини маълум қилди.

Таъкидлаш керакки, ушбу анжуман дунёнинг турли мамлакатларида катта қизиқиш уйғотди. Бунга давлатлар раҳбарлари, кўплаб халқаро тузилмалар мутасаддилари томонидан конференция иштирокчилари номига келаётган мактублар ёрқин мисол бўла олади.

Конференциянинг биринчи кунида ядро қуролидан холи зоналарни барпо этишда халқаро тажриба ҳамда минтақавий хавфсизлик мавзуларида амалий сессиялар бўлиб ўтди. Унда БМТ Хавфсизлик кенгашининг доимий аъзолари ҳисобланган давлатлар вакиллари, Марказий Осиё мамлакатлари ташқи ишлар вазирлари, шунингдек, ОПАНАЛ, ЕХҲТ каби халқаро ташкилотлар томонидан юборилган соҳа мутахассисларининг маърузалари тингланди. Марказий Осиёни ядро қуролидан холи зонага айлантириш шартлари, бу борадаги муаммолар ва уларни ечиш усуллари бўйича фикрлар алмашилиб, баҳс-мунозаралар ўтказилди.

Шунингдек, анжуманнинг биринчи кунида Марказий Осиё мамлакатлари ташқи ишлар вазирларининг баёноти имзоланди.

Халқаро конференцияда Президентнинг Давлат маслаҳатчиси В. Норов ва бошқа расмий кишилар иштирок этмоқда.

Анжуман 16 сентябрь куни ўз ишини давом эттиради.

(ЎзА).

СУРАТДА: конференция пайти.

А. ТЎРАЕВ олган сурат.

ХАВФСИЗЛИК ВА БАРҚАРОР ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДА

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ «МАРКАЗИЙ ОСИЁ — ЯДРО ҚУРОЛИДАН ХОЛИ ЗОНА» ХАЛҚАРО КОНФЕРЕНЦИЯСИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Муҳтарам делегация раҳбарлари,

Хонимлар ва жаноблар!

Сизларни Ўзбекистон диёрига ташриф буюрганингиз билан самимий қутлайман ҳамда Тошкент конференциясида иштирок этаётганингиз учун самимий миннатдорлик изҳор этаман.

Мазкур конференция — **Марказий Осиё давлатларининг ташқи хавф ва тазйиқларга қарши туриш борасидаги якдиллик билан қилаётган саъй-ҳаракатларининг дастлабки натижасидир.** Марказий Осиёни ядро қуролидан холи зона деб эълон қилиш ташаббуси — Марказий Осиё давлатларининг хавфсизлик, барқарорликни ҳамда бу минтақада истиқомат қилаётган кишиларнинг тинчлигини таъминлаш, айтиш мумкинки, минтақани барқарор ривожлантириш ва гуллаб-яшнатиш борасидаги манфаат ва мақсадлари муштараклигининг янги бир кўринишидир.

Халқаро ташкилотлар, энг аввало Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик ташкилоти, Атом энергияси бўйича халқаро агентлик, Ислом конференцияси ташкилоти, мазкур конференцияда иштирок этаётган 50 дан ортиқ давлат ва халқаро тузилмалар вакилларига Марказий Осиё ташаббусини қўллаб-қувватлашгани, Тошкент конференциясини тайёрлашда ёрдам берганликлари учун миннатдорлик изҳор этишга ижозат этгайсизлар.

Анжуман ишида БМТ хавфсизлик кенгашининг доимий аъзолари — ядро давлатлари ҳисобланмиш беш давлат вакилларининг иштирок этаётгани бизга кўтаринки руҳ, умид бахш этади. Марказий Осиёни ядро қуролидан холи зона деб эълон қилиш ташаббусини қўллаб-қувватлашни ўз вазифаси деб билган ҳамда конференция ишида иштирок этиш учун Тошкентга ташриф буюрган Марказий Осиё билан чегарадош мамлакатларнинг расмий вакилларини чин дилдан қутлайман.

Биз Тошкент анжумани иштирокчилари орасида Европа Иттифоқи мамлакатлари делегацияларини кўришдан ниҳоятда мамнунмиз. Уларнинг интеграция ҳамда хавфсизлик ва тинчлик ўрнатиш борасида тажрибаси Марказий Осиёдаги ёш давлатлар учун алоҳида қадрлидир.

Марказий Осиёда хавфсизлик муаммолари бўйича халқаро шериклар доираси тобора кенгайиб бораётганини ҳам алоҳида мамнуният билан қайд этишни истардим. Мен конференциямизда Лотин Америкаси ва Жанубий Африка давлатлари дипломатларининг иштирок этиши унга янада теран мазмун ва нуфуз бахш этишига қатъий аминман.

Учрашувимиз ядро қуролини тарқатмаслик бўйича йирик халқаро экспертларнинг иштироки туфайли янада юксак илмий даража касб этишини ҳам таъкидлаш жоиз. Уларнинг кўпчилиги конференцияга тайёргарликнинг эксперт босқичида Тошкентга ташриф буюрган эдилар.

Мен мазкур конференцияни тайёрлаш жараёнидаги улкан ишларни ёритиш борасида кўп хизмат кўрсатган оммавий ахборот воситалари ва матбуот ходимларига ҳам алоҳида миннатдорлик изҳор этишни истардим.

Бизнинг Марказий Осиёни ядро қуролидан холи зона деб эълон қилиш ташаббусимизга қўшилган ҳамда бу ташаббусни амалга ошириш йўлларини ишлаб чиқишда иштирок этаётган барчангизга катта раҳмат.

Хонимлар ва жаноблар!

Халқлар ва бутун инсоният ҳаётида XX аср ниҳоясига етмоқда. Шу нарсага аминманки, бугунги кунда яшаб турган ҳар қандай ақлли инсон бизнинг XXI асрга қай ҳолда кириб боришимиз, қандай қилиб уйимиз, мамлакатимиз, минтақамизда тинчлик ва барқарорликни таъминлашимиз тўғрисида ўйга толади. Фожиали оқибатларга, одамлар ўртасидаги йирик қурбонлар, тузатиб бўлмайдиган ҳалокатларга олиб келиши мумкин бўлган муайян хавф-хатарларга қарши қандай чора кўрамиз?

Табиийки, ядро қуроли ва бошқа оммавий қирғин қуроллари хавфи бундай хавф-хатарлар ичида алоҳида ўрин тутади.

Бугунги кунда дунёда минглаб ядро қуроли борлиги тўғрисида гапиришга ўрганиб қолганмиз. Бироқ, афсуски, демократик матбуотда эълон қилинаётган, инсоният келажагига аниқ-равшан хавф туғдирувчи — парчаланадиган қурол бўладиган материалнинг улкан захиралари, ядро қуроли билан боғлиқ авариялар, ядро контрабандаси, ядровий дўқ-пўписа ва терроризм ҳақидаги ахборот ва фактлар ҳам ҳаётимизнинг оддий кўринишига айланиб қолмоқда.

Биз телевизор экранларида намойиш этилаётган, ядро қуроли синовлари туфайли мангуга йўқ қилиб ташланган минг-минглаб, ҳатто миллионлаб гектар

(Давоми 2-бетда).

АНЪАНАВИЙ МУСОБАҚА ЯКУНЛАНДИ

Пойтахтимиз Тошкентда бир ҳафта давом этган спорт байрами — теннис бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги мусобақалари ниҳоясига етди. 14 сентябрь куни мазкур турнирнинг расмий ёпилиш маросими бўлди. «Юнусобод» спорт мажмуидаги замонавий ёпиқ теннис саройига жамоатчилик вакиллари, спорт мухлислари, мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган дипломатик корпус, халқаро ташкилотлар, оммавий ахборот воситалари вакиллари ташриф буюрди.

Саройга Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов кириб келади. Йиғилганлар давлатимиз раҳбарини қизғин олқишлар билан кутиб оладилар.

«Президент Кубоги» турнири финал учрашуви қатнашчилари — Буюк британиялик Тим Хенмен ва швейцариялик Марк Россенинг ўйини бошланади. Ҳаяжонларга бой, қизғин спорт курашлари остида ўтган бу ўйинда иккала ракетка устаси ҳам ўз маҳоратини намойиш этиб, томошабинларнинг олқишларига сазовор бўлди. Мусобақа бошиданоқ ғолибликка даъвогарлардан бири ҳисобланган Тим Хенмен учрашувда ғалаба қозониб, турнирнинг бош совринини қўлга киритди.

Майдонга мусобақа қатнашчилари бўлган мамлакатлар байроқлари олиб кирилади.

Тантанали маросимни халқаро теннис мусобақалари ташкилотчиси Сассон Какшури очиб, Ўзбекистонда спортни ривожлантиришга кўрсатилаётган ғамхўрлик, хусусан, мазкур теннис турнирининг ташаббускори бўлган Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовга миннатдорлик изҳор этди.

Маросимда Президент Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Ўзбекистон ҳамда дунёнинг турли мамлакатларидаги теннис ишқибозлари ва мухлислари бу нуфузли мусобақани катта қизиқиш билан кузатиб бордилар, деди давлатимиз раҳбари. Турнирда жаҳондаги атоқли теннисчиларнинг иштирок этиши, уларнинг маҳорати ҳамда иштирокчилар ва мухлисларнинг юксак кайфияти, ташкилотчилар яратиб берган ажойиб шарт-шароит уни ҳақиқий спорт байрамига айлантирди.

Спортчилар ўйинидаги кураш иштиёқи, барча — ёшу қари шуғулланиши мумкин бўлган қизиқарли спорт тури миллионлаб томошабинларни хурсанд қилди, десам янглишмайман.

Биз учун энг муҳими — Ўзбекистонда бундай мусобақаларнинг ўтказилиши эртанги кунда шаҳар ва қишлоқларимиздаги теннис кортларига саломатлигини мустаҳкамламоқчи ва катта теннис билан шуғулланмоқчи бўлган минглаб кишиларни, энг аввало фарзандларимиз ва набираларимиз — бўлажак маҳоратли теннисчилар ва чемпионларни жалб этиш имконини беришига ишонаман.

Мана шу имкониятдан фойдаланиб, мусобақа юксак савияда ўтиши учун барча ишни қилган ташкилотчиларга, ҳақиқий муросасиз спорт кураши намунасини кўрсатган ҳамда ғалабага бўлган интилишини намоён этган турнир иштирокчиларига яна бир бор миннатдорлик сўзларини айтишни истайман.

Шунингдек, теннис ва спортнинг барча мухлисларига, бугун мана шу ажойиб саройни тўлдириб ўтирган барчангизга, сиз орқали Ўзбекистоннинг бутун аҳолисига олис мамлакат ва қитъалардан келган спортчиларни қўллаб-қувватлаганингиз, очиқ чеҳрангиз, самимият ва меҳмондўстлигингиз учун раҳмат айтаман.

Шундан сўнг Президент Ислом Каримов томошабинларнинг қизғин олқишлари остида турнир ғолиби Тим Хенменга Президент Кубогини, иккинчи ўрин соҳиби Марк Россега махсус совринни топширди.

Теннисчилар ўзларига кўрсатилган эътибор, минглаб томошабинларнинг хайриҳоҳ ва холис муносабатда бўлиб қўллаб-қувватлаганлари учун ташаккур билдирдилар.

«Президент Кубоги» тўртинчи халқаро теннис турнири ёпиқ деб эълон қилинди. Ўзбекистон Республикаси Давлат мадҳияси янграйди. Теннис ихлосмандлари ўйин қатнашчиларини «Яна кўришгунча, хайр» сўзлари билан кузатиб қоладилар...

Турнирнинг ёпилиш маросимида республика Олий Мажлиси Раиси Э.Халилов, Бош вазир Ў.Султонов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари, мазкур турнирни ўтказиш ташкилий қўмитаси раиси И.Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчилари, Олий Мажлис Раисининг ва Бош вазирнинг ўринбосарлари, Тошкент шаҳар ҳокими К.Тўлаганов қатнашди.

(ЎзА).

СУРАТДА: Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов мусобақа ғолиби Тим Хенменга бош совринни топшириш пайти.

А.РИХСИЕВ олган сурат.

КОМИССИЯ ЙИҒИЛИШИ

КУНИ КЕЧА вилоят ҳокимлигида эпидемияга қарши кураш фавқулодда комиссиясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда вилоят ҳокимлиги бўлим ва бошқармалари раҳбарлари, шаҳар ва туман ҳокимлари, шаҳар ҳамда туманлар санитария-эпидемиология станциялари бош шифокорлари, санитария врачлари иштирок этдилар.

Йиғилишни вилоят ҳокими муовини Д. Жаҳонгирова бошқарди.

Вилоят ҳокимлигида

Унда вабо, куйдирги сингари юқумли касалликларнинг қўшни мамлакатлардан кириб келишининг олдини олиш бўйича чора-тадбирлар кўриш билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди. Аҳолининг ичимлик сувига бўлган эҳтиёжини қондириш, ҳамда маҳаллалар, истиқомат жойларидан чиқиндиларнинг ўз вақтида олиб кетилмаслиги билан боғлиқ муаммолар тўғрисида гапирилди. Хусусан бу борада Чиноз, Янгийўл, Зангиота туманларида бепарволикка йўл қўйилмоқда. Бу ҳудудлардаги айрим қишлоқларни ичимлик суви билан таъминлаш яхши эмас. Шунингдек, Чирчиқ, Олмалиқ шаҳарларида, Бўстонлиқ, Ўртачирчиқ туманларида саранжом-саришталик бўйича анчагина ишлар қилинганига қарамай, айрим маҳаллалар, савдо шоҳобчалари, корхоналар ҳудудларини ахлат уюмларидан тозалаш эътибордан четда қолмоқда.

Йиғилишда мазкур масалалар юзасидан сўзга чиққан «ТошПЭТ» бошлиғи А. Акбаров, вилоят коммунал хизматдан фойдаланиш бошқармаси бошлиғи Ҳ. Аҳмедов, шунингдек, Чирчиқ, Ангрен, Олмалиқ шаҳарлари, Чиноз, Янгийўл, Тошкент туманлари СЭС раҳбарлари шифокорларининг ахборотлари тингланди.

Йиғилишда республика Соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари, Бош давлат санитария врачи Б. Ниёзматов сўзга чиқди. Унинг айтишича, қўшни Қозоғистон Республикаси Жанубий Қозоғистон вилоятининг айрим туманларида вабо бўйича мураккаб вазият мавжуд. У ерда вабо билан касалланган ўн етти бемор аниқланган. Шу сабаб чегарадош ҳудудларда санитария-эпидемиология ишлари қамровини кенгайтириш, чегарадан ўтувчиларни тиббий текширувдан ўтказиш, қўшимча назорат пунктлари ташкил қилиш ўта муҳимдир. Жойларда аҳолини тоза ичимлик суви билан таъминлаш, тарғибот муассасаларининг фаолиятини кучайтириш лозим.

Йиғилишда муҳокама этилган масалалар юзасидан аниқ вазифалар белгилаб олинди.

КОРХОНАНИНГ ЯНГИ БЎЛИНМАСИ

АНГРЕНДАГИ «Элерем» ҳиссадорлик жамияти электр двигателларини таъмирлашга ихтисослашган. Лекин, корхона жамоаси истеъмол бозорига мўлжалланган маҳсулотлар ишлаб чиқариш имкониятларини ҳам қондирмоқда. Олинаётган фойданинг бир қисми шу мақсадларда ишлатиляпти.

Шу йўл билан яқинда тикувчилик цехи барпо этилди. Бунинг учун зарур бино ажратилиб, 22 та тикув машинаси ўрнатилди. Ҳозир бу ерда бир сменада йигирма икки нафар чевар ишламоқда. Улар махсус кийимлар, коржомалар, қўлқоплар, чойшаб-ёстиқ жилдлари ва бошқа шу каби тикувчилик маҳсулотларини тайёрлаб, истеъмол бозорига чиқармоқдалар.

Машкура ЗОҲИДОВА.

ХАВФСИЗЛИК ВА БАРҚАРОР ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДА

(Давоми. Боши 1-бетда).

майдонда, ҳайвонот ва ўсимлик оламида юз бераётган даҳшатли манзараларга кўникиб қоляпмиз.

Марказий Осиё ҳудудида истиқомат қиладиган кишилар оммавий қирғин қуролларининг бундай ғайринсоний синовларининг битмас-туганмас оқибатларини ҳозирги кунда ҳам ҳис этиб турибди ҳамда яна кўпгина авлодлар умри мобайнида ҳис этади.

Минтақамизни ядро қуролидан холи зона деб эълон қилишнинг яна бир муҳим ва долзарб жиҳати шундаки, ҳали сайёрамиздаги барча давлатлар ҳам ядро қуролини тарқатмаслик ҳақидаги шартномага қўшилган эмас.

Ҳозирги кунда ҳам яқин-яқинимизда ядро қуролига эга бўлиш нияти ҳақида очиқдан-очиқ гапираётган давлатлар бор.

Назаримизда, худди мана шунинг учун ҳам, жаҳон ҳамжамияти бугунги кунда мана шу хавфдан огоҳ қилиш, унинг олдини олиш борасидаги ташаббус ва чора-тадбирларга жиддий эътибор билан қараши ва уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаши лозим.

Биз Марказий Осиё — дунёдаги аҳоли энг зич жойлашган минтақалардан бири эканини, аҳоли ҳар томонлама ночор, табиий ҳалокатлар тез-тез содир бўлиб турадиган шароитда истиқомат қилишини ҳеч қачон унутмаслигимиз керак.

Бошқа томондан олиб қараганда, бу ташаббуснинг муҳимлиги Марказий Осиёнинг ниҳоятда бой табиий, минерал, энергетик ва инсоний ҳамда бошқа ресурслари туфайли тобора ошиб бораётган геостратегик ҳолати билан ҳам изоҳланади. Бу ерда дунёдаги кўпгина йирик давлатларнинг геополитик ва стратегик манфаатлари тўқнашади. Шунинг учун ҳам тобора улкан аҳамият касб этаётган бу минтақанинг устунлик ва таъсир доиралари учун янги кураш майдонига айланиб қолишига йўл қўйиб бўлмайди.

Биз Марказий Осиё минтақасининг халқаро хўжалик алоқалари тизимига, жаҳон иқтисодиёт ва ахборот майдонига фаол кириб боришини, жаҳондаги етакчи давлатлар ва халқаро муассасалар билан сиёсий ҳамкорликни мустаҳкамлаши, энг аввало бу минтақадаги давлатларнинг халқаро хавфсизликнинг дунёвий тизимига интеграциялашувигина барқарорлик ва изчил тараққиётнинг ишончли кафолати бўлишига қатъий аминмиз.

Марказий Осиёнинг дунё миқёсида тобора улкан аҳамият касб этаётгани, шунингдек, умумевропа хавфсизлиги тизимини янгича идрок этишни ҳам тақозо қилади. Биз шунга қатъиян аминмизки, **Марказий Осиёдаги — Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти аъзолари бўлмиш бешта давлатни ўз ичига олган минтақада ядро хавфидан холи зонанинг барпо этилиши ЕҲҲТнинг умуммайдонида ҳам тинчлик ва барқарорлик пойдеворини янада мустаҳкамлайди.**

Марказий Осиёда ядро қуролидан холи зонани барпо этишнинг ҳақиқатан ҳам мақсадга мувофиқлиги ва зарурлигини таъкидлар эканман, Ўзбекистон БМТ Бош ассамблеясининг 48-сессиясида олға сурган бу ташаббус қўшниларимиз — Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Туркманистон томонидан ҳам тўла қўллаб-қувватланганини мамнуният билан қайд этаман. Бу 1997 йил февралида қабул қилинган Алмати декларациясида ўз ифодасини топган. **Бу ҳужжат ядро қуролини тарқатмаслик соҳасида сиёсий ишонч муҳитини яратди.** Декларациянинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, бошқа халқаро тузилмалардаги тақдимоти ҳамда унга халқаро ҳамжамият раҳбарлари ва аъзолари берган баҳо бизга кўтаринки руҳ бахш этади.

Марказий Осиё ташаббусининг юзага келишига ядро қуролини тарқатмаслик соҳасидаги халқаро тажриба диққат билан ўрганилгани ҳамда дунё миқёсида хавфсизликни мустаҳкамлашда ўзимизнинг ўрнимизни аниқлаб олиш туфайли имкон яратилди. Буни конференциянинг эксперт босқичи ҳам тасдиқлади. Мазкур босқич давомида минтақадаги давлатларнинг сайёрамизнинг ядро қуроли, ядровий портлатиш ускуналари бутунлай тақиқлаб қўйиладиган ҳудудларини кенгайтиришга қаратилган саъй-ҳаракатларига ижобий баҳо берилди.

Хонимлар ва жаноблар!

Конференциямизнинг бундай нуфузли даражаси ўртага қўйилган масалаларни юксак эксперт даражасида ҳал этиш имконини беришига ишончим комил.

Фурсатдан фойдаланиб, эътиборингизни бизнинг конференция кун тартибининг концептуал томонларига бўлган нуқтаи назаримизга қаратмоқчи эдим.

Биринчи. Ядро хавфсизлигига умумий, кенг қамровли хавфсизлик, омон қолиш муаммосининг таркибий қисми сифатида қаралиши керак. Ядро қуролига эга ва эга бўлмаган давлатларнинг мажбуриятлари ўртасидаги мувозанат — ядро қуролидан холи зонанинг самарали фаолият кўрсатиши асосидир.

Мен Марказий Осиёдаги ядро қуролидан холи зонанинг ишончли, мустаҳкам бўлиши ядро қуролига эга бўлган барча давлатлар унинг мақомини эътироф этган тақдирдагина таъминланишига қатъиян аминман. Бошқа томондан олганда, барпо этилаётган ҳудудга оламшумул ядровий стратегия манзарасида бугунги кунда дунёда мавжуд бўлган ҳарбий мувозанатни бузадиган воқеа сифатида қаралмаслиги лозим.

Иккинчи. Ядро қуролидан холи зонани барпо этиш технологияси ўз-ўзидан минтақа хавфсизлигини таъминлаш масаласини ҳал қилмаслигини эътироф этиш зарур. Зонанинг барча фаолият имкониятларини ядро қуроли тарқалиши хавфининг олдини олишга сафарбар эта оладиган механизм ишлаб чиқилиши лозим. **Шу мақсадда иштирокчи давлатлар халқаро миқёсда тўпланган тажрибага ҳамда бир қанча асосий тамойилларга,** хусусан: — зона ядро қуролидан тўла равишда холи бўлиши таъминланиши лозим;

— унинг фаолият кўрсатиши бўйича иштирокчи давлатларгина эмас, барча манфаатдор мамлакатлар ҳам ўз зиммаларига мажбурият олиши мумкин;

— ядро қуролидан холи зонанинг барпо этилиши ҳақидаги битимлар келишилган мажбуриятларга риоя қилишни таъминловчи самарали назорат тизимини ўз ичига олиши лозим;

— назорат МАГАТЭ ва БМТнинг хавфсизлик кенгаши кафолати остида олиб борилиши лозим,

деган тамойилларга суяниши керак.

Учинчи. Марказий Осиёда ядро қуролидан холи зонанинг барпо этилиши ва унинг фаолият кўрсатиши — **ядро қуролини тарқатмаслик ҳақидаги шартнома** доирасида белгилаб берилган дунё миқёсидаги ядро хавфсизлиги тизимининг ажралмас қисмидир. Бу амалда **Марказий Осиё минтақаси давлатлари ядро қуролини тарқатмаслик ва қуролсизланишнинг умумий тартибига фаоллик билан қўшилажагини билдиради.**

Айни пайтда, ядровий қуролсизланиш бўйича тадбирлар билан бир қаторда оммавий қирғин қуролларининг бошқа турлари ҳам тарқалишининг олдини олишга қаратилган саъй-ҳаракатлар амалга оширилиши лозим. Бу саъй-ҳаракатлар маслаҳатлар ўтказиш, ахборот алмашиш ва мавжуд қурол заҳираларидан бир-бирини хабардор қилиш даражасидаги ҳамкорликни, шунингдек маҳаллий зиддиятлар мавжуд ҳудудларга қурол етказиб беришни қаттиқ назорат қилиш механизмини ишлаб чиқиш бўйича чора-тадбирларни ўз ичига олиши лозим.

Тўртинчи. Ҳар қандай сиёсий қарор, ҳар қандай давлатлараро ҳужжат ижтимоий муаммолар билан мустаҳкам боғлиқ бўлганидагина, инсон ва жамиятнинг муносиб турмуши таъминланганидагина бирон-бир кучга эга бўлади. Марказий Осиёдаги ядро қуролидан холи зона ҳам бундан мустасно эмас. У кишиларга айнан нима бериши мумкин? Муҳими — мазкур зона хавфсиз ва барқарор тараққиётни таъминлашга ҳисса қўшади. Бугунги кунда собиқ СССРдан қолган оғир ядровий меросни бартараф этиш билан боғлиқ муаммолар ҳам ўзининг зудлик билан ечилишини ҳамда халқаро ҳамжамиятнинг эътиборини кутмоқда.

Бунга Семипалатинск полигонида ўтказилган ядро синовлари оқибати ҳам киради. Бу ёпиб қўйилган ўнлаб уран конлари ҳамда ўтган йиллар мобайнида уранни жуда кўп қайта ишлашдан пайдо бўлган, инсонлар ҳаёти учун хавфли қатлам ва чиқиндилар муаммоси ҳамдир. Бу, ниҳоят, экология, инсонлар саломатлиги, уларнинг турмуш шароити муаммосидир.

Бешинчи. Конференцияни тайёрлашнинг эксперт босқичи кўрсатганидек, Марказий Осиёда ядро қуролидан холи зонани барпо этиш ғояси минтақавий хавфсизликни таъминлаш бўйича амалга оширилаётган тадбирларга тўла мос келади. Бу мазкур муаммо бўйича илгари қилинган саъй-ҳаракатларнинг мантиқий давомидир.

Хонимлар ва жаноблар!

Юқорида айтилган фикрларни умумлаштирган ҳолда, сизларнинг эътиборингизни муҳим аҳамиятга молик бир масалага қаратмоқчиман. Биз ядро қуролидан холи Марказий Осиё зонасининг барпо этилиши рамзий тадбирга айланиб кетмаслиги кераклигини яхши биламиз. Уни барпо этиш бўйича тадбирлар қуролсизланиш ва қуролланишни назорат қилиш соҳасидаги халқаро ҳуқуқ меъёрлари асосида, ядро қуролини тарқатмаслик бўйича шартнома доирасида амалга оширилиши лозим.

Ядро қуролидан холи зонанинг фаолият кўрсатишига одатдаги, анъанавий маънодагидан кўра кенгроқ қаралиши лозим.

Мен нимани назарда тутяпман?

Энг аввало, минтақадаги давлатлар ва чегарадош мамлакатлар ихтиёрида мавжуд бўлган парчаланувчи материаллардан одамларни ҳимоялашнинг аниқ ва амал қиладиган механизми ишлаб чиқилиши керак.

Биз, шунингдек, терроризм ва иғвогарликнинг турлича кўринишларидан ҳам кафолатланган эмасмиз.

Биз мамлакатларимиз ҳудудига исталган пайтда ядро қуролига айланиши мумкин бўлган хавфли ёнилғининг кириб келишидан ҳам кафолатланган эмасмиз. Давлатлараро даражада дипломатлар, давлат органлари ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ишини мувофиқлаштириш зарур. Биздан ядровий материалларни сақлаш, назорат қилиш ва ҳисоблаш, улардан ҳимояланиш борасидаги ҳамкорлигимизни фаоллаштириш ва чуқурлаштириш бўйича муайян тадбирлар ишлаб чиқилиши талаб этилади.

Ва ниҳоят, ядро қуролидан холи зона ядро қуролини тарқатмаслик, қуролсизланиш, назорат қилиш ва атроф-муҳитни муҳофаза этиш борасидаги фаолиятини амалга оширишдан ташқари, **Марказий Осиё давлатларининг тинчликка хизмат қиладиган атомни тадқиқ қилиш соҳасидаги ҳамкорлигига кўмаклашуви лозим. Бунинг учун минтақада барча зарур имкониятлар мавжуд.**

Муҳтарам конференция иштирокчилари!

Тошкентдаги бу учрашувимиз Тлателолко шартномасининг ўттиз йиллиги, Пелиндаб шартномасининг бир йиллиги ва атом энергияси бўйича халқаро агентлик — МАГАТЭнинг қирқ йиллиги нишонланаётган йилда ўтмоқда. Конференциямизга ўз вакилларини юборган ОПАНАЛ, Африкадаги ядро қуролидан холи зона иштирокчилари ҳамда МАГАТЭ шаънига қутлов йўллаш билан бирга, Ўзбекистонда бу нуфузли ташкилот ва давлатлар фаолияти хавфсиз дунё қуришга бўлган астойдил интилиш деб баҳоланишини қайд этмоқчиман.

Бу воқеаларнинг бир-бирига рамзий алоқасини таъкидлаган ҳолда шуни мамнуният билан қайд этаманки, Марказий Осиё давлатлари Лотин Америкасида бошланиб, минтақадан минтақага ўтиб бораётган ядро қуролидан холи дунё эстафетасини масъулиятни тўла ҳис этган ҳолда қабул қилиб олади.

Хонимлар ва жаноблар!

Марказий Осиёдаги ҳар бир давлат ўзининг минтақа тақдири учун масъулияти даражасини яхши билади. Шунинг учун ҳам биз мана шу залда ҳозир бўлганларнинг барчасига жаҳон ҳамжамиятининг бизнинг ташвишларимизни англаб етадиган ва унга шерик бўладиган, бизнинг хавфсиз дунё қуриш, якдиллик ва ҳамкорлик борасидаги интилишларимизда ёрдам беришга тайёр турган вакиллари сифатида қараймиз.

Биз Марказий Осиёдан ташқарида юз бераётган воқеалардан узилиб қолганимиз йўқ. Биз — инсониятнинг бир қисмимиз, дунё эса яхлитдир. Биз бошқа давлатлар билан бир қаторда сайёрамизнинг барча бурчакларида инсонларнинг кафолатланган тинч ҳаёт кечирадиган вақтини тезроқ яқинлаштириш учун тинчлик ўрнатиш йўлидаги бунёдкорлик жараёнида иштирок этишни истаймиз.

Мен анжуманимиз мана шу олижаноб мақсадга эришиш, XXI асрдаги жаҳоншумул тинчлик моделини идрок этишда муҳим босқич бўлиб қолишига умид қиламан.

Конференциянинг барча иштирокчиларига ишларида самара ҳамда муваффақиятлар тилайман.

Эътиборларингиз учун ташаккур.

ҚОЗОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ, ҚИРҒИЗИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ, ТОЖИКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ, ТУРКМАНИСТОН ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИШЛАР ВАЗИРЛАРИНИНГ БАЁНОТИ

Сайёрамизда ядро қуроли тарқалиши инсониятнинг келажаги учун энг катта хавфдир. Ядро қуроли асрлар давомида инсон қўли билан яратилган барча нарсаларнигина эмас, ер юзида ҳаётнинг ўзини ҳам йўқ қилиб ташлашга қодир.

Ядровий қуролсизланиш даврида, куч ишлатиш ёки куч ишлатиш билан қўрқитишдан воз кечиш, ҳар бир халқнинг бири бошқасидан устун туришини рад этадиган ижтимоий, сиёсий ҳамда мафкуравий йўлни танлаш ҳуқуқини ҳурмат қилиш тамойилларига асосланган янги тинчлик концепциясини ишлаб чиқиш зарур.

Тошкентда бўлиб ўтган (1997 йил 15-16 сентябрь) «Марказий Осиё — ядро қуролидан холи зона» халқаро конференцияси минтақавий ва жаҳон миқёсидаги хавфсизлик бир-бири билан боғлиқлигини эътироф этиб, жаҳон ҳамжамиятининг тобора ривожланиши учун биргаликда ҳисса қўшиш зарурлигини яна бир бор тасдиқлади.

Ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартномани, Алмати декларациясини имзолаган Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон ва Ўзбекистон умумий масъулиятни чуқур англаган, биргаликда оғишмай, ҳаракат қилиш зарурлигига асосланган ҳамда ўз халқларининг якдил фикрини ифодалаган ҳолда:

— Марказий Осиёни ядро қуролидан холи зона, деб эълон қилиш зарурлиги минтақа хавфсизлигини мустаҳкамлашнинг муҳим жиҳати сифатида қайд этадилар;

— ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартноманинг амал қилишини кўриб чиқиш ва унинг муддатини узайтиришга бағишланган 1995 йилги конференция ҳужжатларида баён қилинган мақсад ва қоидаларга қўшиладилар;

— бошқа давлатларнинг имзолаши учун 1996 йил 24 сентябрда очиб қўйилган ядро синовларини ялпи тақиқлаш тўғрисидаги шартнома қабул қилинганини қутлаб, ҳали уни имзоламаган барча давлатларни бу шартномани имзолашга чақирадилар;

— ядро қуролидан холи зоналар бўйича тузилган шартномалар муносабати билан ўз зиммаларига мажбурият олган мамлакатлар жаҳон майдонининг катта қисмини ташкил этиши ва янги ядровий хавфсизлик маданияти ижодкори ҳисобланишидан мамнуният изҳор этадилар;

— Марказий Осиёда ядро қуролидан холи зонанинг барпо этилиши миллий, минтақавий ва жаҳон миқёсидаги хавфсизлик манфаатларига мос келади, деб ҳисоблайдилар;

— Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзоларини, барча давлатларни Марказий Осиёда ядро қуролидан холи зонани барпо этиш ташаббусини қўллаб-қувватлашга ва уни барпо этишга ҳар томонлама кўмаклашишга чақирадилар;

— минтақадаги экологик хавфсизликни таъминлашни зарур деб ҳисоблаган ҳолда, бошқа давлатларни ҳам кўпгина ҳудудлар, жумладан радиоактив чиқиндилар билан ифлосланган ҳудудларни асл ҳолига қайтаришга кўмаклашишга чақирадилар;

— ўзларининг ядро энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасида ҳамкорликни кенгайтириш ва мустаҳкамлашга тайёр эканликларини яна бир бор тасдиқлайдилар;

— Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг махсус органларига мурожаат қилиб, Марказий Осиёда ядро қуролидан холи зонани барпо этиш тўғрисидаги шартномани тайёрлаш ва амалга ошириш шакллари ҳамда унинг жиҳатларини кўриб чиқиш учун минтақавий экспертлар гуруҳи иштирокида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг экспертлар гуруҳини тузишни илтимос қиладилар.

Тошкент шаҳри,
1997 йил
15 сентябрь.

ЯНГИ КОРХОНА ТАҚДИМОТИ

Мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг ташаббуси билан иқтисодиётнинг етакчи тармоғи — пахтачиликни ривожлантиришда сифат жиҳатдан янги давр бошланди. Пахта ҳосилини жаҳон талаблари даражасида қайта ишлашга эришиш соҳа ходимлари олдида турган энг долзарб вазифалардандир. Илғор жаҳон технологияси асосида жиҳозланган Янгийўл пахта тозалаш заводининг фойдаланишга топширилиши бу борадаги муҳим қадамлардан бири бўлди.

Шу муносабат билан 13 сентябрь куни бу ерда янги корхона тақдимоти маросими бўлди. Унда тегишли вазирлик, деҳқончилик-саноат мажмуи корхоналари ва хўжаликлар раҳбарлари, жамоатчилик ва оммавий ахборот воситалари вакиллари қатнашди.

Маросимни Тошкент вилояти ҳокими Эркин Рўзиев очди.

Йилига 25 минг тонна пахтани қайта ишлайдиган мазкур корхонада АҚШ, Австралия, Хитой ва бошқа мамлакатларда ишлаб чиқарилган машина-ускуналар ўрнатилди. Шуни айтиш керакки, янги завод аҳоли истиқомат жойидан анча олисда — бевосита пахта даласи яқинида бунёд этилди. Бу эса экологик ҳолатни яхшилаш, маҳсулот тайёрлаш сарф-харажатларини камайтириш имконини беради. Ишчилар учун барча қулайлилар яратилган янги корхонанинг энг муҳим фазилати шундаки, қайта ишлаш жараёнида ғоят сифатли тола олиниши билан бирга, чигит деярли шикастланмайди, маҳсулот таннархи арзонлашади.

Республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков тақдимот маросимида сўзга чиқди.

Маросимда Бош вазир ўринбосари А. Муҳиддинов қатнашди.

(ЎзА).

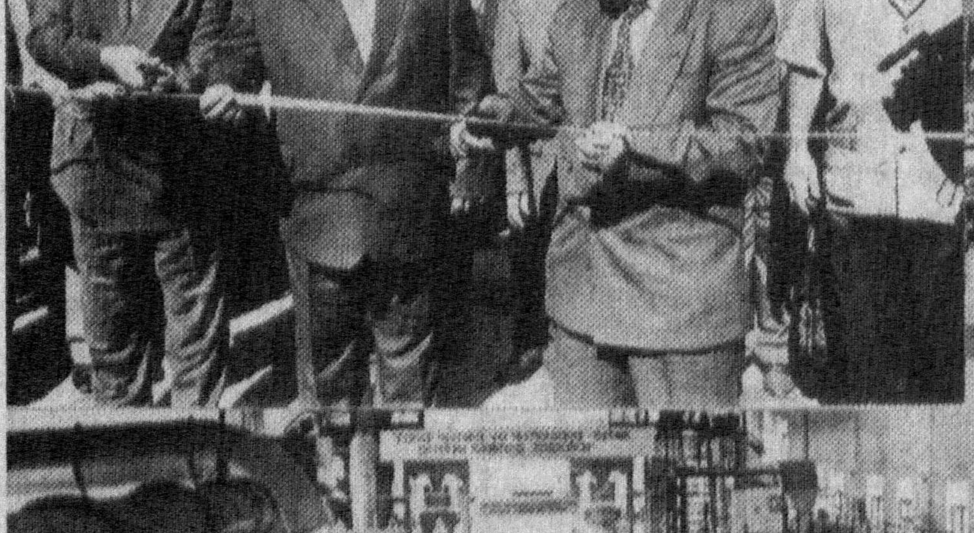

Суратларда: Янгийўл туманида барпо этилган замонавий корхонанинг умумий кўриниши; тақдимот маросимидан лавҳалар. Даврон АҲМАД олган суратлар.

ДИҚҚАТ, ТАНЛОВ!

«ЭНГ УЛУҒ, ЭНГ АЗИЗ»

танлови республикамиз журналистларини янада зўр ғайрат ва маҳорат билан ижод қилишга даъват этади

Озодлик, Ҳуррият, Ватан каби муқаддас тушунчалар инсон қалбида олий қадриятлар сифатида яшайди ва миллатни, халқни бирлаштиради. Бу қадриятлар кишилар орзусига қанот, Ватан салоҳиятига салоҳият, диёримизнинг гуллаб-яшнашига ҳаётбахш замин яратади.

Шукрлар бўлсинки, асрий орзуларимиз ушалди. Она-Ватанни обод қилиш, тақдиримизни ўз қўлимиз билан бунёд этиш даври келди. Мана, олти йилдирки, тинчлик ва барқарорлик, миллатлараро аҳиллик ва ижтимоий тотувликда кечаётган ҳар бир кунимиз, ҳар бир дақиқамиз мустақиллик пойдеворини мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда. Халқимизнинг имон-эътиқоди, ишончи ва яратувчилик қудрати туфайли буюк келажакка асос қўйилмоқда. Жонажон Ўзбекистонимиз шаҳар-қишлоқлари қисқа фурсатларда замонавий қиёфага эга бўла бораётган, энг юксак талабларга жавоб бера оладиган маҳобатли иншоот ва корхоналар қад ростлаётган, илм-фан, маданият, санъат, спорт ва бошқа соҳаларда дунё халқларининг ҳеч биридан кам эмаслигини кўрсата билаётган мамлакат сифатида жаҳон ҳамжамиятидан тобора мустаҳкам ўрин эгалламоқда.

Бинобарин, давр биз — ижод аҳли зиммасига ҳаммамиз учун энг улуғ, энг азиз бўлмиш она-Ватан ва буюк истиқлол хусусида, фидойилик кўрсатиб меҳнат қилаётган янги замон одамлари тўғрисида жўшқин илҳом ва маҳорат билан ҳикоя қилиш масъулиятини юкламоқда. Кишиларимиз онгида, руҳиятида, қалбида ва қиёфасида кузатилаётган ҳурлик ўзгаришларини бўй-басти билан кўрсатиш ижод аҳли олдида ўта долзарб вазифа бўлиб турибди.

Ўзбекистон оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармаси ва Ўзбекистон республикаси «Тасвирий ойина» ижодий уюшмаси адибу журналистлар, фотосуратчиларни, умуман барча қаламкашларни «ЭНГ УЛУҒ, ЭНГ АЗИЗ» республика танловига таклиф этади.

Ғолиблар қуйидаги совринлар билан тақдирланадилар:

БИРИНЧИ мукофот (учта) — хорижда ишлаб чиқарилган кўп каналли рангли телевизор;

ИККИНЧИ мукофот (бешта) — видеомагнитофон;

УЧИНЧИ мукофот (еттита) — энг кам иш ҳақининг 30 баравари миқдорида.

Танловга мамлакатимиз мустақиллигининг дадил одимларига бағишланган асарлар, мақола ва суратлар, телекўрсатувлар ва радиоэшиттиришлар қабул этилади. Ғолиблар мустақиллик байрами арафасида эълон қилинади.

Ижодий ишлар таҳририят тавсияси билан икки нусхада қуйидаги манзилга юборилиши сўралади: **700129, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй. Ўзбекистон оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармаси. «ЭНГ УЛУҒ, ЭНГ АЗИЗ» танловига.**

Туман, шаҳар, вилоят ва республика газета ва журналларида, телевидение ва радиода эълон қилинган сара асарлар, кўркам ва сермазмун суратларни «ЭНГ УЛУҒ, ЭНГ АЗИЗ» танлови кутмоқда!

ТАНТАНАЛИ НИШОНЛАНДИ

ЯНГИЙЎЛ меҳнаткашлари ўтган шанба куни ўз қадрдон шаҳарларининг 60 йиллигини тантанали нишонладилар. Бу тарихий санага олдиндан пухта ҳозирлик кўрдилар. Барча майдонлар, истироҳат боғлари, хиёбонлар, ўйингоҳлар ободонлаштирилиб, байрамона безатилди. Ярмаркалар, умумий овқатланиш тармоқлари эрта тонгдан шаҳарликларга хизмат кўрсатишга тайёр бўлдилар. Карнай-сурнайлар баралла янграб, янгийўлликларни айёмга чорлади. Ҳа, шу куни шаҳар шукуҳи ўзгача бўлди, катта-кичик, ёшу-кекса юзидан табассум аримади, хурсандчилик авжига чиқди.

Байрам 60 йиллик арафасида фойдаланишга топширилган шаҳар марказий маданият уйида тантанали мажлисдан бошланди. Шаҳар ҳокими Ш. Қорабоев Янгийўлнинг босиб ўтган йўли, айниқса, унинг республикамиз мустақилликка эришганидан кейинги даврдаги жадал ривожланаётганлиги ҳақида гапирди.

Сўнгра байрам тантаналари шаҳар марказий майдони ва ўйингоҳларга кўчди. Санъат усталари, бадиий ҳаваскорлик дасталари ижросидаги томошалар куни билан давом этди. Ўйингоҳларда спортнинг картинг, мотоцикл, авиамодел, кураш, каратэ, енгил атлетика ва бошқа турлари бўйича мусобақалар бўлиб ўтди.

Байрам шодиёналари ярим тунгача давом этди. Тантаналарда вилоят ҳокимининг муовинлари, барча шаҳарлар ва туманлардан келган меҳмонлар қатнашдилар.

Суратда: байрам тантаналаридан лавҳалар. Даврон АҲМАД олган суратлар.

«ПАХТА — 97»

МАШИНАЛАР ТЕРИМГА ТУШДИ

ҲАР йили йиғим-терим мавсумида Турсимат Божоқов бошлиқ бригада аъзолари хўжаликда биринчи бўлиб этак боғлашса, шу бригаданинг механизатори Жоқай Арапов «пўлат тулпори»ни бошқа тенгдошларидан олдинроқ пахтазор томон буради. Одатга айланиб қолган бу ҳолатда ҳеч қанақа сир йўқ. Бригада миришкорлари эрта баҳордан токи катта хирмон уйиб, давлат топшириғини адо этгунларига қадар бор куч-ғайратларини, йиллар давомида орттирган тажрибаларини пахтадан мўл ҳосил етиштиришга қаратадилар.

Бу йил ҳам шундай бўлди. 95 гектар майдонда «Наманган—77» нави парвариш қилинди. Озуқага, сувга ўз вақтида қонган ғўзалар шиғил кўсак боғлади.

Бригадада терим авжига минмоқда. Кунига 130—140 килограммдан пахта тераётган С. Тиллабекова, Х. Илесбекова, Б. Эрназаровалар ҳар беш кунда 2—3 минг сўмга етказиб пул олмоқдалар. Худди шундай юқори кайфиятни биз Ўрмонали Тожиев бошлиқ бригадада ҳам кўрдик. Теримчилар кайфияти яхши, меҳнатлари унумли бўляпти. Хусусан, Одина Алимова, Зарифа Нурматова, Мавжуда Турдибоеваларнинг ҳар бири хирмонга 130—150 килограммдан пахта тўкишмоқда.

— Лекин, қўл теримчилари қанчалик шижоат кўрсатишмасин 710 гектар майдондаги қийғос очилган уруғлик пахтани йиғиб олишни машиналарсиз тасаввур қилиб бўлмайди, — дейди жамоа хўжалиги раиси Нуриддин Турғунов. — Биз ҳукуматимизнинг пахта йиғим-теримини қисқа муддатларда уюшқоқлик билан ўтказиш тўғрисидаги қарорига мувофиқ техникани мавсумга ҳозирлашга жиддий эътибор бердик. Ҳозирги пайтда мавжуд 10 та терим агрегатининг ҳаммаси кўрикдан ўтди ва бригадаларда иш бошламоқда.

Хўжаликда синов терими ҳайдовчилар, таъмирловчилар бу йилги мавсумга пухта ҳозирлик кўрганликларини исботлади. Хусусан, биз номини тилга олган механизатор Жоқай Арапов ўз машинаси билан бир кунда олти тонна пахта терди. Унинг шериги М. Қулбоев, шунингдек, Ў. Тожиев бригадасидан механизатор Б. Турдибоевлар ҳам шундай кўрсаткичларга эришдилар.

Шу тариқа Акмал Икромов номли жамоа хўжалиги далалари узра терим машиналари наъраси узоқ-узоқларга тарала бошлади. Агрегатлар билан ҳосилнинг 75 фоизи териб олинади. Иш қизигандан қизимоқда. Хўжалик хирмони тобора юксалиб бормоқда.

Саидвали ҲАСАНОВ.

Суратда: (чапдан ўнгга) бригада бошлиғи Турсимат Божоқов, жамоа хўжалиги касаба уюшма қўмитаси раиси Анорали Марасулов ҳамда терим машинаси ҳайдовчиси Жоқай Араповлар пахта даласида.

Владимир ГРАНКИН олган сурат.

ҲОСИЛНИ ЁНҒИНДАН САҚЛАНГ

Йиғим-терим мавсуми ҳам бошланди. Пахтани етиштириш қанчалик машаққатли бўлганидек, уни турли хил табиий офатлардан, жумладан ёнғиндан сақлаш ҳам муҳим масалалардан биридир.

Маълумки, ёнғин айрим кишиларнинг ўз ишига масъулиятсизлиги, лоқайдсизлиги туфайли содир бўлади. Бу эса халқимиз бойлиги, ризқ-рўзимиз ва қилган барча меҳнатларимизни пучга чиқаради.

Тошкент вилояти ёнғиндан сақлаш бошқармаси ходимлари пахта ҳосилини териб олиш, ташиш, сақлаш ва қайта ишлаш мавсумини талофатсиз ўтказиш учун ёнғин хавфсизлиги қоидаларига тўлик риоя қилиш муҳим аҳамиятга эга эканлигини эслатади.

Пахта терим машиналари, трактор ҳайдовчилари, уларнинг ёрдамчилари ва бошқа йиғим-теримга жалб қилинган масъул ходимлар махсус ёнғинга қарши йўриқномадан ўтишлари шарт. Ушбу йўриқномадан ўтмаган ходимлар йиғим-терим ишларида қатнашиши ман қилинади.

Буни ҳамма билиши керак

Йиғим-теримда ишлатиладиган терим машиналари, тракторлар ва бошқа транспорт воситалари учкун ушлагич ва бирламчи ўт ўчириш анжомлари билан жиҳозланиши лозим. Мой ёқилғи томадиган электр ускуналари, носоз ва учқун ўчиргичсиз бўлган машиналардан фойдаланиш қатъиян таъқиқланади.

Пахта хом ашёси ортилган трактор тележкалар усти брезент шолчалар билан ёпилган бўлиши керак.

Иш пайтида пахта териш машиналарида, хом ашё ташиётган техника тракторларда, далаларда, пахта сақланадиган жойларда чекиш ва очиқ оловдан фойдаланиш, бункерлар хом ашё билан тўлган пахта терим машиналарига ёқилғи қуйиш ва уларни далаларда қолдириш мутлақо ман этилади.

Теримчиларнинг вақтинчалик турар жойларида носоз электр симларидан фойдаланиш, қоғоз ва латталар билан электр лампаларни ёпиш, кийим-кечак ва бошқа буюмларни электр симларига ёйиш, чекиш, очиқ оловдан фойдаланиш, овқат тайёрлаш ва хоналарни иситиш учун электр асбобларини ишлатиш, шағам ва гугурт билан хоналарни ёритиш, тез ёнувчан суюқликлар билан печларни ёқиш мумкин эмас.

Юқорида айтиб ўтилган ёнғин хавфсизлик қоидаларига риоя қилиш масъулиятли мавсумни беталофат ўтказишнинг таъминловчи асосий омилларидир.

А. ЗАЙНУТДИНОВ, Тошкент вилояти ИИБ ЁСБ нозири, ички хизмат катта лейтенанти.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

ЎЗБЕКИСТОН — ИТАЛИЯ:

ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ УФҚЛАРИ

Шубҳасиз 1997 йил Ўзбекистон ва Италия муносабатлари тарихида янги босқич бўлиб қолади. Май ойининг бошида Италия Республикаси президенти Оскар Л. Скальфаронинг Ўзбекистонга расмий ташрифи бўлган эди. Ушбу ташриф икки томонлама ҳамкорлик алоқаларини янада кучайтирди. Бугун эса Италия Вазирлар Кенгаши Раиси Романо Проди мамлакатимизга расмий ташриф буюради.

Италия ўлмас санъат асарлари ва қадимий тарихнинг таърифи йўқ жозибаларига бой энг гўзал мамлакатлардан биридир.

Бугунги Италия дунёнинг энг ривожланган давлатлари қаторига киради. Ўзининг саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришдаги улуши бўйича «катта еттилик» давлатлари ичида олтинчи поғонани эгаллайди.

Ҳукуматни бошқараётган Романо Проди 1996 йилги сайловларда ғолиб чиққан «Зайтун дарахти» коалицион сиёсий блоки раҳбаридир. У мамлакат «университет номдорлари» ҳамда юксак обрўли сиёсат арбобларидан иборат маҳкамасини тузишга муваффақ бўлди. Италия сиёсий доирасида Р. Проди йирик иқтисодчи ва омилкор сиёсатчи сифатида танилган. Унинг таржимаи ҳолидан биргина фактни келтирамиз. 1982-1989 йиллар мобайнида у Саноатни қайта тиклаш институтига раҳбарлик қилган. Проди ушбу лавозимда иш бошлаши билан Италиянинг энг йирик молия-савдо корпорациясининг баланси сезиларли ошди. Натижада ушбу институт мамлакат иқтисодини ислоҳ этишнинг амалий механизмига айланди.

Бугунги кунда Италия ҳукумати олдида стратегик аҳамиятга эга — Италиянинг Европа валюта тизимига киришини таъминлаш ва бюджет камомадини қисқартиришга эришиш вазифаси турибди.

Италия такомиллашган банк инфраструктурасига эга бўлиб, хорижга мол сотиш ва олиб кириш бўйича дунёнинг олти давлати қаторига киради. Шунингдек Италия жаҳоннинг йирик сайёҳлик маркази ҳисобланиб, мамлакатга йилига 55 млн. атрофида меҳмон келиб-кетади.

Италия ҳукумати ўз ташқи сиёсати концепциясини БМТ, НАТО, Европа Иттифоқи, Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик Ташкилоти каби халқаро ташкилотлар ва молия институтларига аъзолигидан келиб чиққан ҳолда тузади. Ташқи сиёсатни фаоллаштириш ҳозирги даврнинг устувор йўналиши ҳисобланиб, «мамлакат иқтисодий салоҳиятини тегишли халқаро обрўга кўтариш»га асосланган.

Кейинги йилларда Италиянинг Марказий Осиё давлатлари, хусусан минтақадаги йирик савдо ҳамкори бўлган Ўзбекистон билан муносабатлари фаоллашди. Агар 1992 йилда икки мамлакат ўртасида товар айирбошлаш 19 млн. АҚШ доллари атрофида бўлган бўлса, 1997 йилнинг биринчи ярмида бу кўрсаткич 115 млн. долларни ташкил этди. Италия биздан пахта, рангли металл ва ундан тайёрланган буюмлар, ипак сотиб олади. Бизнинг мамлакатга Италия экспортини механик ва электр ускуналар, органик кимё маҳсулотлари, пластмасса ва ундан тайёрланадиган буюмлар, оптик жиҳозлар, мебель ташкил этади.

Савдо-иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш лойиҳасида Италиянинг 300дан зиёд корхона ва фирмалари, минтақавий тизимлари қатнашаётган бўлса, Ўзбекистон томонидан тўқимачилик, пойафзал, озиқ-овқат, ёғочни қайта ишлаш, мебель саноати, автомобилсозлик сингари саноатнинг йирик корхоналари иштирок этмоқда.

Лойиҳаларнинг кўплари амалга оширилмоқда. Ўзбекистон енгил саноат ассоциацияси «Барпель» ширкати билан биргаликда пойафзал ишлаб чиқариш бўйича «Даритал» қўшма корхонасини ташкил этди. Ўзбекистон қурилиш материаллари концерни Италиядан табиий тошни қайта ишлаш лойиҳасини сотиб олди ва «Педрини» фирмаси билан мармар ва гранит тошларини қайта тайёрлаш бўйича шартнома имзолади. Республикамизнинг Соғлиқни сақлаш вазирлиги Италиянинг «Сайко» фирмаси билан имзоланган битимга кўра, 1,3 миллион доллардан зиёд миқдорда тиббиёт ускуналари етказиб бериладиган бўлади. «Ўзбекнефтгаз» корпорацияси «Аджип» компанияси билан ҳамкорликда нефть захираларини қидирув ишларини амалга оширмоқда.

1997 йилнинг бошида Ўзбекистонда Италия сармояси иштирокида 40 дан зиёд корхона фаолият кўрсатган. Банк соҳасида ҳам ҳамкорлик тобора ривож топиб бормоқда. Италиянинг йирик «Амброзиано Венето» банки Ўзбекистон ташқи иқтисодий фаолият миллий банкида 1,6 миллион доллар ҳажмида савдо молияси бўйича ишни бошлаб юборди. Кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантириш учун Европа тараққиёт ва ривожланиш банкининг қарз йўналишида республикамизда 16 миллион доллар миқдорида 5 та қўшма лойиҳани молия билан таъминламоқда.

Илмий-техник, маданият соҳалари бўйича ҳамкорлик тобора кенгаймоқда. Сентябрь ойининг охирида Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги стратегик ва минтақалараро тадқиқотлар институти Италиянинг Олий мудофаа тадқиқотлари маркази билан биргаликда Римда «Марказий Осиёда минтақа барқарорлиги ва хавфсизлиги» мавзуида семинар ўтказади. Милан политехника институти билан Самарқанд Давлат университети халқаро туризмни ривожлантириш бўйича «Урбалайф» қўшма лойиҳаси, Рим университети ва Италия Ассефор маркази ходимлари Ўзбекистонда меҳнат бозори ишини такомиллаштириш ва кадрларни қайта тайёрлаш ТАСИС лойиҳаси устида иш олиб бормоқдалар.

«Олтин овоз» ва буюк мусиқачилар ватани бўлмиш Больцано (1994 йил) ва Гориция (1995 йил) шаҳарларда ўтказилган кўрик-танловда Ўзбекистон вакиллари фахрий дипломлар олишга сазовор бўлганлар. Тошкентда Италия элчихонаси кўмагида А. Навоий номли театрда К. Доницеттининг «Лючия де Ламмермур» операси саҳналаштирилди ва катта муваффақият қозонди.

Италия Бош вазирининг бўладиган ташрифи мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро манфаатли ҳамкорликда янги имкониятлар очади, ҳам Европа Иттифоқи, ҳам икки томонлама муносабатлар доирасида ўзаро ҳамкорликнинг ҳуқуқий асосини мустаҳкамлайди.

Татьяна ЗЕВИНА, «Жаҳон» АА мухбири.

МУШКУЛ ВАЗИФАЛАР ОЛДИДА

◆ ИЛГАРИ хабар берганимиздек, АҚШ давлат котиби этиб тайинланганидан сўнг Мадлен Олбрайт хоним ўтган ҳафтада биринчи марта Яқин Шарққа келди. Дастлаб у Исроил бош вазири Б. Нетаньяху, Фаластин мухторияти раҳбари Ё. Арофатлар билан учрашди. У Исроил томонини Фаластин ерларида яҳудийлар учун масканлар қуришни тўхтатишга, фаластинликларни эса террорчилик ҳуружларини бас қилишга чақирди. Энди у бутун куч-ғайратини 1993 йилда тузилган тинчлик шартномасини «тирилтириш»га қаратмоқда. Бу мақсадга эришиш учун у Сурия, Урдун, Саудия Арабистони, Миср, Марокаш ҳукуматларининг аниқ-тиниқ фикрларини олиши лозим. Давлат котиби сафари давом этмоқда.

АНЖУМАННИНГ АНИҚ КЎРСАТМАЛАРИ

◆ МАМЛАКАТ пойтахти — Пекинда Хитой коммунистик партиясининг XV съезди ўз ишини якунлади. Унда ХКП Марказий Қўмитаси Бош котиби Цзян Цзэминь маъруза қилди. Нутқда жаҳондаги сиёсий вазият, халқ хўжалигини ислоҳ қилиш, иқтисодиёт тараққиётини янги поғоналарга кўтариш, партия сафларини мустаҳкамлаш каби масалалар тўғрисида гапирилди. Дунёда энг кўп сонли Хитой армиясини яқин уч йил ичида ярим миллион кишига қисқариш ҳақидаги ахборот бутун дунёда катта қизиқиш уйғотди.

ИККИ ЙИЛГАЧА ...ҲАЛЛОҲ

◆ ЯҚИНДА Япония бош вазири Рютаро Хосимото ҳаёти ва фаолиятида ғалати ўзгариш юз берди. Одатан, бош вазир парламент томонидан сайланар эди. Бу сафар ўзгача йўл тутилди. Япония парламенти сайлов ўтказмасдан Р. Хосимотони яна икки йиллик муддат билан бош вазир этиб тасдиқлади. Янги ҳукуматда янги ташқи ишлар вазири этиб тайинланган Кэйдзо Обути қўшни мамлакатлар билан тотувликда яшаш лозимлиги хусусида гапириб, Россия билан Япония ўртасидаги тинчлик шартномаси ушбу аср охиригача тузилиши эҳтимолдан ҳоли эмас, деб айтди.

БУНАҚАСИ БЎЛМАГАН ЭДИ

◆ ШИМОЛИЙ Кавказда одам ўғирлаш аввалари ҳам неча бор содир этилган. Лекин, навбатдаги босқинчилик ҳаммани лол қолдирди. Ниқоб кийган саккиз киши хизматга кетишаётганда Федерал Хавфсизлик Хизматининг Ингушистон бўйича раҳбари полковник Юрий Грибов ва унинг ўринбосари Сергей Лебединскийларни куппа-кундузи Назрань шаҳрида ўғирлаб кетдилар. Жойларда ҳамма оёққа турди. Ҳуқуқ-тартиботни ҳимоя қилиш идоралари ходимлари туну-кун югур-югурда. «Халқа» операцияси айни кунларда ҳам давом этмоқда. Аммо, йўқолганлардан ҳамон дарак йўқ.

ФАҚАТ ҲАЙДОВЧИ АЙБДОР!

◆ МАЛИКА Диананинг ҳалок бўлишида машҳур кишилар изидан қувувчи папараццилар — суратгирлар айбдор деб, бир неча киши хибсга олинган эди. Ҳалокатни терговган Франция полицияси бу фожиада суратчиларнинг айби йўқ эканлигини, воқеа пайтида биронта ҳам папарацци улар олдида бўлмаганлигини расман эътироф этди. Малика Диана ва унинг шериклари ўлимида фақат ҳайдовчи — Анри Поль айбдор эканлиги айтилди. Ғирт маст бўлган А. Поль қонидан алкогол ҳамда бошқа қаттиқ кайф қилувчи моддаларнинг унсурлари топилган.

(ЖАҲОН ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЁРЛАНДИ).

ЯНА ТОШКЕНТДА УЧРАШГУНЧА

6—14 сентябрь кунлари пойтахтимизнинг «Юнусобод» теннис мажмуасида бўлиб ўтган анъанавий халқаро турнир катта спорт байрамига айланди.

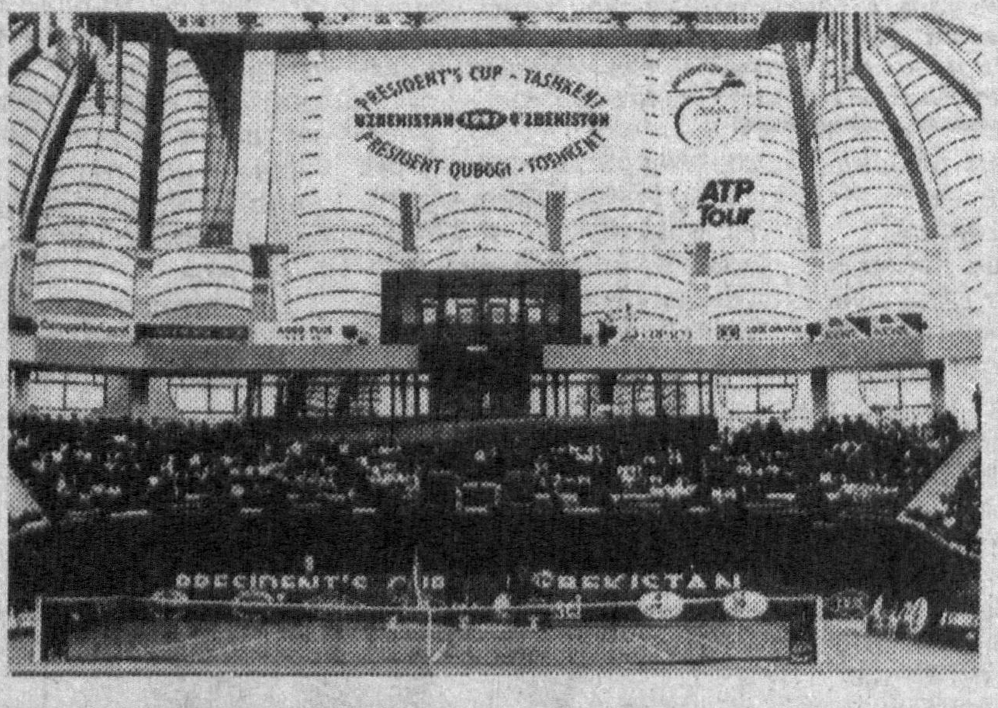

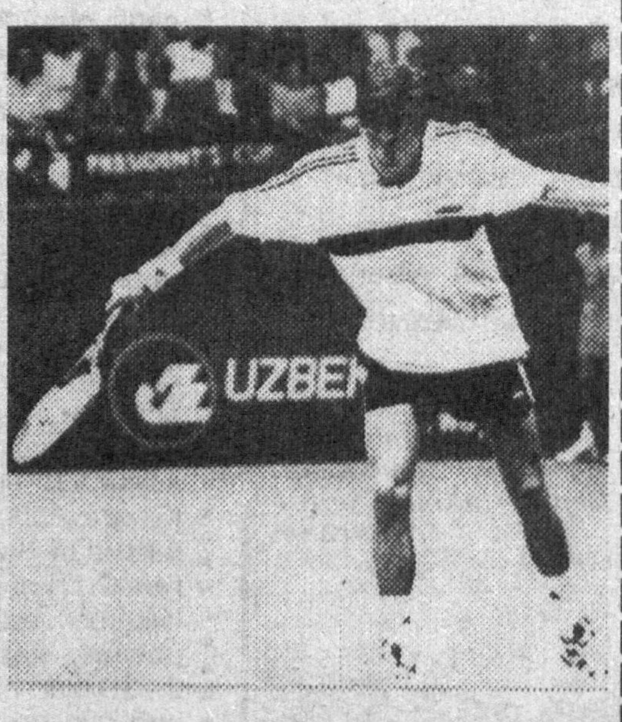

Ушбу тадбирда қатнашган жаҳоннинг кучли ракеткачилари ўйинини нафақат Ўзбекистон халқи, балки, бутун дунё спортсеварлари кузатиб турди.

Айниқса, мусобақанинг ҳал қилувчи босқичи — финал ўйинида иштирок этишга муваффақ бўлган швейцариялик Марк Россе ва буюк британиялик Тим Хенменларнинг баҳси мазмунларга бойлиги туфайли юртдошларимиз хотирасида узоқ вақт қолади.

...Майдонга Россе ва Хенмен тушишди. Аллақачон томошабинлар билан лиқ тўлган залда гулдурос қарсаклар янгради. Мусобақа бошланди. Бу икки теннисчининг ҳар бир зарбаси аниқ мақсадларга қаратилганлиги билан мазмунли бўлди. 1-сетда Россе устунлик қилмоқда эди. Лекин, кутилмаганда вазият бутунлай ўзгарди, қолди. Хенмен ўзининг кучли зарбалари билан рақибининг майдонига бирин-кетин тўплар тушириб, ҳисобни тенглаштирди. Натижада, ўйин тай-брекка чўзилди. Шундан кейин ҳар иккала теннисчи «отилган ўқ»ларга ўта эҳтиёткорлик билан қарашди. Чунки майдонда ракеткачиларнинг тақдирини ҳал қиладиган «жанг» кетмоқда эди. Биринчи сет мусобақасида Тим Хенмен муваффақиятни қўлга киритиб, иккинчи сетни кўтаринки руҳда бошлади. Лекин, Россе ҳам тиришқоқлик билан чиройли ўйинлар кўрсатиб, юртдошларимиз қалбида меҳр уйғота олди. Бироқ, Марк Россега бу сафар омад кулиб боқмади. Биринчи сетда 7—6 ҳисобда ютқазган бўлса, иккинчи сетда 6—4 ҳисобида мағлубиятга учради. Шундай қилиб, мусобақа якунланди. Ғолибликни буюк британиялик 23 ёшли Тим Хенмен қўлга киритди.

У Президентимиз Ислом Каримов қўлидан совғани қабул қилиб олар экан, диёримизда теннисга бўлган эътибор кучлилигини фахр билан таъкидлади. Бу борада улкан саъй-ҳаракатлар қилаётган Президентимизга барча иштирокчилар номидан ўз миннатдорчилигини билдирди. Шунингдек, иккинчи ўринни эгаллаган швейцариялик Марк Россе ҳам Президентимиз совғасини олар экан, фарахбахш заминимиз чиройи, халқимиз меҳмондўстлиги, спорт мамлакатига айланаётган Ўзбекистонимизга бўлган чексиз муҳаббати ошганлигидан ўз мамнунлигини яширмади.

— Ўзбекистонликлар самимий бўлади, деб кўп марта эшитгандим. Бу сўзларнинг тўғри эканлигига шу ерга келиб тўлиқ ишонч ҳосил қилдим. Айниқса, Президент Ислом Каримовнинг ташаббускорлик фазилатлари, спорт равнақига қўшаётган ҳиссаси барчамизни қувонтирди. Биз теннисчилар учун бу ерда ҳамма шарт-шароитлар муҳайё этилди. Бундай олижаноб ишнинг уддасидан ҳаммаям чиқавермайди. Гарчанд, бу йил мусобақа ғолиби бўла олмасам ҳам келгуси йилда Тошкентга яна келиб, Президент Кубогида иштирок этишга ҳаракат қиламан. Чунки, Тошкент менга жуда-жуда ёқди. Юртимга борганимда Ўзбекистондан олган таассуротларимни, албатта, гапириб бераман.

Ҳа, ҳали юртимизга, шубҳасиз, Хенмен, Россе, Кафельников, Клавет каби кўплаб теннисчилар ташриф буюришади, мафтункор диёримизда бўлиб, бизга тан беришади. Шунингдек, ўзбекистонлик спортчилар ҳам хорижда юртимиз шаънини кўп бор оширадилар.

Ниҳоясига етган Ўзбекистон «Президент Кубоги» мусобақаларида дунёнинг энг кучли теннисчиларидан бир гуруҳи қатнашган экан, бу анъанавий турнирнинг нуфузи тобора ортиб бораётганлигидан далолатдир. Диёримизга ташриф буюрган спортчиларнинг аксарияти юртимизда теннис спорти жуда тез обрў-эътибор топаётганлигини ўз кўзлари билан кўрдилар. Ким билан гаплашманг, барча қатнашчилар бир овоздан «Юртингиз бизга ёқди, Сизлар ҳам ҳар жабҳада эришаётган ютуқлардан мамнунмиз», деган дил сўзларини изҳор қилдилар. Бўлажак мусобақаларда бажонидил қатнашиш истагида эканликларини айтишиб, «Яна Тошкентда учрашгунча», дея хайрлашдилар.

Рўзибой ҲАМИДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

СУРАТЛАРДА: финалчилар Тим Хенмен (ўнгда) ва Марк Россе. Даврон АҲМАД суратлари.

ТАШАББУСКОРИ ЎЗИМИЗ

Алматида II Марказий Осиё ўйинлари мусобақалари давом этмоқда

ҲАЁТДА шундай воқеалар бўладики, йиллар ўтган сайин унинг аҳамияти ортиб, янгиланиб бораверади. Унинг ташкилотчиси ва ташаббускори номи эса тарихда муҳрланиб қолади. Куни кеча ниҳоясига етган «Шарқ тароналари» мусиқа фестивали оҳанглари биринчи бор Ватанимиз узра янгради. Йиллар ўтади, албатта, яна шундай нуфузли анжуманлар бўлажак. Бироқ, Ўзбекистон унинг ташаббускори бўлиб тилдан тилга ўтаверади.

Маълумки, бундан икки йил муқаддам Халқаро Олимпиада қўмитасининг президенти Хуан Антонио Самаранч таклифи ва Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг қўллаб-қувватлаши билан юзага келган Марказий Осиё ўйинлари анъанавий бўлиб қолганлиги қувонарлидир.

— Ишончим комилки, — деганди Хуан Антонио Самаранч ўшанда мухбирлар билан бўлган суҳбатда, — Марказий Осиё ўйинлари Олимпия, тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик ғоялари остида ўтади ва улар икки йилдан кейин шу спортчиларнинг бошқа республикаларда тўпланадиган II Марказий Осиё ўйинларига кўчади, — деганди.

Мана тўрт кундирки, қардош Қозоғистон пойтахти Алматининг энг йирик спорт комплексларида II-Марказий Осиё ўйинлари давом этмоқда. Унда Қозоғистон, Ўзбекистон, Қирғизистон, Туркманистон, Тожикистон вакиллари спортнинг 13 тури — баскетбол, бокс, велосипед, волейбол, дзюдо, енгил атлетика, мерганлик, оғир атлетика, сузиш, теннис, эркин кураш, юнон-рум кураши ва қиличбозлик бўйича баҳслашмоқдалар. Кеча велопойга, мерганлик, сузиш ва қиличбозлик турларидан мусобақалар бўлиб ўтди. Бугун боксчилар сўнгги олишувларни ўтказишади. Сузиш бўйича ҳам ғолиблар аниқланади.

Дзюдочилар баҳсида даврага чиққан ўнта вакилимиз жами 7 та медалга сазовор бўлишди. Армен Богдасаров, Андрей Штурбабин ва Фарҳод Тўраевлар ўз вазнларида ғолиб келиб, олтин медаль билан тақдирланишди.

Баскетбол бўйича Ўзбекистон терма командаси қизлари Қирғизистон баскетболчиларини 90:74 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Волейбол бўйича эркаклар терма командамиз эса мазкур мамлакат спортчиларини 3:1 ҳисобида ютди. Аёллар жамоамиз эса Қирғизистон командасини 3:0 ҳисобида енгди.

Бокс бўйича Ўзбекистон терма командасининг барча аъзолари ярим финалда курашни давом эттириш ҳуқуқини қўлга киритди.

Футбол

БИР ҲУЖУМЧИ БИЛАН ЎЙНАБ БЎЛАДИМИ?

ЖАҲОН биринчилигининг финал учрашувларига бериладиган йўлланмалар учун Осиё қитъаси жамоаларининг иккинчи босқич беллашувларида қатнашаётган Ўзбекистон футболчиларининг Япония терма жамоаси билан бўлган биринчи ўйинида ҳимоячилар, Қурия футболчилари билан бўлган иккинчи учрашувда ҳужумчилар панд беришди. Ушбу икки ўйин ҳақида спорт шарҳловчиси ва қирқ йиллик оддий бир мухлис қаторида фикрларим билан ўртоқлашмоқчиман.

Қурия — Ўзбекистон жамоалари ўртасидаги ўйинда олдинда фақат бир ҳужумчи — Игорь Шквирин ҳаракат қилди. Аслида ҳужумчи ҳисобланган Равшан Бозоров зиммасига эса ярим ҳимоячилик вазифаси юкланди. Ўйлаб кўринг, йирик халқаро расмий учрашувларда бир ҳужумчи билан ўйнаб бўлмаслиги ҳаммага аён-ку! Бу очиқдан-очиқ ҳимоя усулини қўллаш эмасми? Ҳужум қилмай, ҳимояга зўр бериб, ютиб бўладими?

Телевизор экранида мазкур учрашувда энг кескин ҳолатларни такрор-такрор кўриб туриб, рақибларимиз ҳужумига ҳавасимиз келди. Улар Павел Бугало дарвозаси олдида етти-саккизта хавфли вазият яратдиларки, уларнинг ҳар бири дарвозага тўп киритиш билан якунланиши мумкин эди. Айрим кезларда ҳужумчилар жуда қулай имкониятлардан тўпни аниқ дарвозага йўллай олишмаган бўлса, қолган пайтларда тўп ҳимоячиларимизга ва дарвоза тўсинига тегиб қайтди. Ҳужумда муттасил тўрт-беш ўйинчи иштирок этди. Бу, албатта, ўз самарасини бермай қолмади.

Бразилия футболчилари 1+4+2+4 усулини «ижод» этгунларига қадар 1+3+2+5 қабилида ўйнаш одат эди. «Пахтакор» ҳам 60-йилларда тўрт-беш кишилашиб, ҳужумда ҳаракат қилган. Марказда Стадник-Красницкий, қанотда Абдураимов ва Иброҳимовлар ўйнаган. Япония терма жамоаси билан бўлган учрашувда Игорь Шквирин, Олег Шацких ва Равшан Бозоровлар олдинда ҳаракат қилганликлари туфайли футболчиларимиз рақиблари дарвозасига учта тўп киритишди. Тўғри, ўша ўйинда ҳимоячилар қаттиқ панд беришди. Кейинги учрашувда эса... Олег Шацких майдонга тушгач, кўп ўтмай ҳисобни тенглаштирди ва ҳужумчиларимиз ҳаракати жонланди. Бироқ, сўнгги дақиқаларда (аниқроғи учрашув тугашига тўрт дақиқа қолганда) яна ҳимоячиларимиз қўпол хатога йўл қўйишди. Рақибларимизнинг уч футболчиси бамайлихотир тўпни бир-бирларига аниқ узатишганидан сўнг Павел Бугало дарвозадан иккинчи тўпни олиб чиқишга мажбур бўлди. Ана шу дақиқаларда ҳимоячиларимиз гўё томошабиндек рақибларига қаршилик кўрсатолмаганлиги кишини ажаблантиради.

Иккита ўйинда мағлубиятга учрашимизнинг сабаби нимада? Айб мураббийлар танлаган усулдами ёки футболчиларда? Ана шу саволга шу бугун жавоб топиб, уни зудлик билан бартараф этолмас эканмиз, кейинги ўйинларга умид боғламаса ҳам бўлади. Боринг-ки, қолган олтита учрашувнинг икки-учтасида ғолиб ҳам келармиз. Бироқ, бу билан мақсадга эриша олмаймиз. Ҳамиша, ҳар қачон, ҳар қандай учрашувларда ҳам энг аввало, ҳужумга зўр бермас эканмиз, пировард натижадан кўнглимиз тўлмаслигини унутмаслигимиз даркор.

Шарофиддин УМУРЗОҚОВ,
спорт шарҳловчиси.

ЎЗ МАЙДОНИДА МАҒЛУБИЯТ

ВИЛОЯТИМИЗНИНГ «Дўстлик» жамоаси мамлакат биринчилигининг навбатдаги учрашувини ўз майдонида Қаршининг «Насаф» жамоаси билан ўтказди.

Еттинчи дақиқадаёқ Жаъфар Ирисметов ҳисобни очди. Бироқ меҳмонлар ҳам вақти-вақти билан ҳужумга зўр бериб, хавфли вазиятлар яратиб туришди. 30-дақиқада Анвар Бердиев ҳисобни тенглаштиргандан сўнг меҳмонлар муваффақиятдан руҳланиб, дадил ўйнадилар ва 35-дақиқада Рўзиқул Бердиев иккинчи тўпни киритишга муваффақ бўлди.

Иккинчи бўлимда майдон эгалари тўлиқ устунлик қилишди. Лекин ҳужумчиларимиз бир неча қулай имкониятдан фойдалана олмадилар. Ўз майдонида иккинчи бор мағлубиятга учраган «Дўстлик» ҳамон жадвалда учинчи ўринни эгаллаб турипти. Тўртинчи ўринда бораётган «Навбаҳор» ушбу турда ғолиб келганда «Дўстлик»дан ўзиб кетиши мумкин эди. Бироқ «Дўстлик» муҳлислари наманганликлар сафарда «Зарафшон»га 2:4 ҳисобида ютқазишганлигини эшитиб, бироз таскин топдилар. «Пахтакор» эса Марғилонда «Атласчи»ни йирик 5:1 ҳисобида мағлуб этиб, «Навбаҳор»га етиб олди. Ҳозирда бу икки жамоа ҳисобида 50 тадан, «Дўстлик»да эса 52 та очко бор. «Афросиёб»ни 6:0 ҳисобида мағлуб этган МҲСК очколарини 68 тага етказди. Иккинчи пешқадам «Нефтчи» ҳам мазкур турда ғалабага эришиб, уч очкони қўлга киритди. Шу турнинг қолган учрашувларида қуйидаги натижалар қайд этилди: «Трактор» — «Андижон» — 2:1, «Хоразм» — «Янгиер» — 5:0, «Косонсой» — «Чилонзор» — 2:2, «Бухоро» — «Сўғдиёна» — 0:0, «Нефтчи» — «Сурхон» — 2:0.

Тошкент вилояти товар бозорларида монопол мавқеини эгаллаган ва Давлат реестрига киритилган хўжалик субъектларнинг 1997 йил 8 сентябрь ҳолатига бўлган рўйхати

№ 1. Олмалиқ ёғочни қайта ишлаш заводи — эшик ва дераза ромлари ишлаб чиқариш ва сотиш

№ 2. «Роҳат» ҳиссадорлик жамияти (Қибрай тумани) — пиво, алкогольсиз ичимликлар, солод ва минерал сув ишлаб чиқариш ва сотиш

№ 3. «Янгийўл — консерва» ҳиссадорлик жамияти — мева консервалари ишлаб чиқариш ва сотиш

№ 4. «Ғазалкент консерва заводи» жамоа корхонаси — сабзавот консервалари ишлаб чиқариш ва сотиш

№ 5. «Конвин» Ўзбек-герман қўшма корхонаси (Ғазалкент ш.) — қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва сотиш (Колейдоскоп печеньеси)

№ 6. «Металл-пластмасс» ҳиссадорлик жамияти (Янгийўл ш.) — консерва ёпиш учун металл қопқоқлар ишлаб чиқариш ва сотиш

№ 7. «Чирчиқ-сут» ҳиссадорлик жамияти — сут ва сут маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва сотиш

№ 8. «Олмалиқ-сут» хусусий корхонаси — пишлоқ ишлаб чиқариш ва сотиш

№ 9. «Саҳий» хусусий корхонаси (Олмалиқ ш.) — гўшт маҳсулотлари ва колбаса маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва сотиш

№ 10. Тошкент вилояти истиқболни белгилаш ва статистик бош бошқармасининг ҳисоблаш маркази (Тошкент ш.) — статистика ахборот бериш ва статбюллетенлар чиқариш, корхоналарни ОКПО рўйхатига олиш, ўртача иш ҳақининг базис чегараси тўғрисида маълумот бериш хизматлари

№ 11. «Балиқчи» ҳиссадорлик жамияти (Қуйичирчиқ тумани) — тирик ва қайта ишланган балиқ етиштириш ва сотиш

№ 12. «Тошвилдонмаҳсулотлари» — омухта ем ишлаб чиқариш ва сотиш

№ 13. «Тошвилйўловчитранспорти» — концерни енгил ва маршрутли автомашиналарда йўловчи ташиш ва шаҳаролди йўналишларда йўловчи ташиш

№ 14. «Энергоқурилишиндуситрия» ИЧБ (Бўстонлиқ тумани) — керамзит ва шағал (гравий) ишлаб чиқариш ва сотиш

№ 15. Товоқсой ипакчилик заводи (Бўстонлиқ тумани) — пилла қурти ишлаб чиқариш ва сотиш

№ 16. «Турон» жамоа хўжалиги (Қибрай тумани) — ош лавлагиси уруғи етиштириш ва сотиш

№ 17. «Паргос» жамоа хўжалиги (Бўстонлиқ тумани) — пиёз уруғи ишлаб чиқариш ва сотиш

№ 18. «Бўзсув» жамоа хўжалиги (Зангиота тумани) — ошқовоқ, тарвуз, кашнич, помидор ва редис уруғлари етиштириш ва сотиш

№ 19. «Ёрдам» аудиторлик фирмаси (Чирчиқ ш.) — аудиторлик хизмати кўрсатиш

№ 20. «Солярис-канал» студияси (Чирчиқ ш.) — кабель телевидениеси хизмати

№ 21. Олмалиқ маиший кимё заводи — пойабзал учун мой ишлаб чиқариш ва сотиш

№ 22. Тошкент вилояти биноларни техник рўйхатдан ўтказиш бошқармаси — биноларни техник рўйхатдан ўтазиш

№ 23. «Олмалиқ мебель» ҳиссадорлик жамияти — мебелнинг тўрт хили бўйича

№ 24. «Янгийўл-мебель» тижорат ишлаб чиқариш ўртоқлиги — кичик ухлаш комплекти ва офис мебели бўйича

№ 25. «Бахт» ҳиссадорлик жамияти (Чирчиқ пойабзал фабрикаси) — мактаб ёшдагилар ва эркаклар пойабзали (2 хил)

№ 26. «Кичкинтой» ҳиссадорлик жамияти (Янгийўл пойабзал фабрикаси) — болалар ва эркаклар пойабзални ишлаб (4 хил) чиқариш ва сотиш

№ 27. «Кумушкон» ҳиссадорлик жамияти (Паркент тумани) — саёҳатчилик хизматлари кўрсатиш

№ 28. Ш. Рашидов номли паррандачилик фабрикаси (Қибрай т.) — тухум етиштириш ва сотиш

№ 29. «Шарқ» ҳиссадорлик жамияти (Қибрай т.) — наслли тухум етиштириш ва сотиш

№ 30. «Тошвилтаъмирмаишийхизмат» (Тошкент ш.) — мураккаб маиший хизмат техникалари таъмири

№ 31. «Тошвилтиббиёттехника» (Тошкент ш.) — тиббиёт техникаларига хизмат кўрсатиш

№ 32. «Олмалиқ-ғишт» ҳиссадорлик жамияти — оқ юзли ғишт ишлаб чиқариш ва сотиш

№ 33. «Ғазалкент тошни қайта ишлаш комбинати» — табиий тошлардан маҳсулот ишлаб чиқариш ва сотиш

№ 34. «Тошвилнефтмаҳсулотлари» ҳиссадорлик жамияти — нефть маҳсулотлари билан таъминлаш

№ 35. «Тошвилагромаш» (Тошкент ш.) — қишлоқ хўжалик машиналари ва эҳтиёт қисмлар билан таъминлаш

№ 36. «Паркент сув қурилиши» ишлаб чиқариш техника жамлаш бошқармаси — маҳсулотлар билан таъминлаш хизмати

№ 37. «Тошвилагрокимётаъминот» ҳиссадорлик жамияти — минерал ўғитлар билан таъминлаш

№ 38. «Шулъа» савдо уйи ҳиссадорлик жамияти (Чирчиқ ш.) — Чирчиқ ўтга чидамли ва қаттиқ буюмлар комбинати маҳсулотларини сотиш хизмати.

№ 39. «Ишонч» савдо уйи. «Оҳангарон-шифер» ҳиссадорлик жамияти — маҳсулотларини сотиш хизмати

№ 40. «Ўзрезинатехника» ИЧБ (Ангрен ш.) — енгил автомашиналар шинаси ишлаб чиқариш ва сотиш.

Биласизми?

АКУЛА... ИНСОННИ ХАЛОС ЭТАДИ

◆ АКУЛА даҳшатли денгиз махлуқи. Лекин, у йигирманчи асрнинг охирларида инсон учун янада даҳшатлироқ касаллик — саратондан халос қилувчи бирдан-бир восита сифатида юзага чиқмоқда.

Акулалар жуда соғлом жонивор ҳисобланади. Табиатда унинг 350 тури яшайди. Фақат унинг Австралия атрофидаги сувларда яшовчи икки хилининг ажойиб хусусияти бор экан. Бу балиқларнинг тоғайлари шамоллашга қарши жуда кучли таъсир кўрсатиш хусусиятига эга эканлиги аниқланди. Худди шу икки тури, «акуланинг супертоғай» дорисини ишлаб чиқаришда фойдаланилади.

1983 йилда саратон касалини даволаш муаммоларига ёндашувда кескин бурилишга олиб келган инқилобий кашфиёт қилинди. Акуланинг тоғайи АҚШда етти йил давомида клиник синовдан ўтказилди ва ўзининг юксак даражада самарадорлиги билан тиббиёт ходимларини ҳайратга солди. У қўлланилган саратон билан оғриган беморларнинг 50 фоиздан ортиғи оёққа туриб кетди. Бундан ташқари қатор бошқа касалликларни даволашда ҳам ажойиб натижаларга эришилди. Акуланинг тоғайи барча анъанавий даволаш усуллари билан қўшиб олиб борилади.

ТАШХИС ҚЎЯДИ ...

◆ ТУТҚАНОҚ касалига мубтало бўлган беморлар унинг хуруж қилиши яқинлашаётганини сезмайдилар. Шунинг учун ҳам олимлар бундай касалларга ит боқишни тавсия этадилар.

Итлар тутқаноқнинг яқинлашаётганлигини олдиндан биладилар: тишларини ғижирлатади, секин вовуллайди ва бемор юзини ялай бошлайди. Олимлар инсоннинг энг яқин дўсти бўлган бу жониворлар тутқаноқ тутишини қандай қилиб олдиндан сезишини ҳамон изоҳлаб беролмаяптилар. Афтидан, улар танада инсон ҳиссиётлари пайқамайдиган нозик ўзгаришларни, мушаклар фаолиятидаги, бадан ҳидидаги ўзгаришларни биладилар.

ОБ-ҲАВО

РЕСПУБЛИКА гидрометеорология марказининг хабар қилишича, 17-21 сентябрь оралиғида Тошкент вилояти ва пойтахтимизда об-ҳаво тафтининг бир оз ўзгариши кутилади. Тоғли туманларда қисқа муддатли ёғингарчилик бўлиши мумкин.

Ҳарорат кечалари 8-13, кундуз кунлари 26-31 даража атрофида бўлади.

«Ташгорпасстранс» ассоциацияси томонидан транспортда бепул юриш ҳуқуқини берувчи Рашид Умаров номига берилган гувоҳнома йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

Собир Раҳимов туманидаги «Дилбар» хусусий савдо корхонасининг думалоқ муҳри йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

Яккасарой туманидаги «МЕОЛИН И МИВ» хусусий фирмаси **ТУГАТИЛАДИ.** Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида 191-62-43 рақамли телефон орқали қабул қилинади.

«Тошкент ҳақиқати» газетаси жамоаси Ўзбекистон оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий фонди ҳамраиси, «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетасининг бош муҳаррири Аҳмаджон Мелибоевга волидаи муҳтарамаси **Бусалима Мулла Тўрабой қизининг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент вилояти ҳокимлиги жамоаси ҳокимлик котибияти мудири Анатолий Александрович Манасовга волидаи муҳтарамаси **Нина Иосифовна МАНАСОВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ • TOSHKENT HAQIQATI

Муассис: ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир Фатҳиддин МУҲИДДИНОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар: хатлар ва оммавий ишлар бўлими: 33-40-48 Эълонлар: 33-99-15, 36-57-27.

• Эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун реклама ва эълон берувчилар масъулдир.

Рўйҳатдан ўтиш тартиби: №8. Буюртма Г-0581. Ҳажми – 2 табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. Саҳифаловчи: Музаффар ҚЎЧҚОРОВ. Адади 9.601 нусҳа.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи: 64672. Босишга топшириш вақти – 20. 30. Босишга топширилди – 19.30. 1 2 3 4 5 6